

POSTANOWIENIE

30 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 30 listopada 2023 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J.K.

z udziałem Z.K., S.R., W.W., P.K. i Prokuratury Rejonowej w Sopocie

o stwierdzenie nabycia spadku,

na skutek skargi kasacyjnej Z.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku

z 16 grudnia 2021 r., XVI Ca 296/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

(J.T.)

UZASADNIENIE

Uczestniczka Z.K. wniosła skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku, oddalającego apelację skarżącej w sprawie z wniosku J.K. o stwierdzenie nabycia spadku, prowadzonej z udziałem także innych uczestników.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała oczywistą zasadność skargi. Podniosła przy tym, że w sprawie doszło do naruszenia art. 945 § 2 k.c. i wyraziła opinię, że stwierdzenie nieważności testamentu z jednej z przyczyn wymienionych w art. 945 § 1 k.c. może wystąpić wyłącznie w razie powołania się na taką okoliczność konkretnie przez uczestnika, który ma w tym interes prawny. Nadto niedopuszczalne jest, zdaniem skarżącej,

uznanie testamentu za nieważny z uwagi na sporządzenie go w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli z urzędu. Stanowisko to nie zostało szerzej rozwinięte ani uzasadnione, a przytoczone tu stwierdzenia obejmują całość wywodów skarżącej zawartych w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08).

Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Uzasadnienie wniosku uczestniczki wymaganiom tym nie odpowiada i sprowadza się do powtórzenia jedyne go zarzutu skargi oraz jego – nieznacznie jedynie skróconego - uzasadnienia. Skarżąca nie przedstawiła argumentacji potrzebnej przy powołaniu się na przyczynę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zdolnej do przekonania o "oczywistej" zasadności skargi; za taką argumentację niewątpliwie nie można bowiem uznać samego postawienia tezy o wadliwości oceny prawnej Sądu drugiej instancji. Ponadto racje sformułowane przez uczestniczkę zostały ujęte w taki sposób, że ocena wniosku nie byłaby możliwa bez jednoczesnej analizy podstaw skargi, co na obecnym etapie postępowania jest niedopuszczalne (postanowienie SN z 18 maja 2018 r., IV CSK 612/17).

Wobec nieprzedstawienia wywodów mogących świadczyć o wystąpieniu przyczyny określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., jedynie ubocznie, w granicach wyznaczonych ramami obecnego etapu badania skargi, wypada zauważyć, że w postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku sąd z urzędu ustala, kto jest spadkobiercą; nie jest także związany wskazaniem osoby spadkobiercy przez uczestników (art. 670 § 1 oraz art. 677 § 1 k.p.c.). Pozostaje więc oczywiste, że Sąd bada ważność wszystkich przedłożonych sądowi testamentów, przy czym ocena taka każdorazowo odbywa się z urzędu, a ograniczenia z art. 945 § 2 k.p.c. nie limitują możliwości stosowania przez sąd przepisów prawa materialnego – w tym zwłaszcza w okresie przed upływem wskazanych w tym przepisie terminów.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

(J.T.)

[ał]